

Artikel met commentaar op het *Responsum ad dubium*

De huidige interventie van de Congregatie voor de Geloofsleer is een antwoord op een vraag - in klassieke termen, op een *dubium* - die, zoals gewoonlijk het geval is, wordt gesteld door pastores en gelovigen die behoefte hebben aan een richtinggevende verheldering over een controversiële kwestie. Geconfronteerd met de onzekerheid die wordt gewekt door problematische uitspraken of praktijken op gebieden die beslissend zijn voor het christelijk leven, wordt verzocht om bevestigend of ontkennend te antwoorden, en vervolgens de argumenten aan te geven die het ingenomen standpunt ondersteunen. Het doel van de interventie is de universele Kerk te helpen beter te beantwoorden aan de eisen van het Evangelie, geschillen te beslechten en een gezonde gemeenschap in het heilige volk van God te bevorderen.

De betwiste vraag rijst naar aanleiding van het “oprechte verlangen homoseksuele personen te verwelkomen en te begeleiden, aan wie wegen worden aangereikt om te groeien in het geloof” (*toelichting*), zoals de Heilige Vader Franciscus heeft aangegeven aan het slot van twee synodevergaderingen over het gezin: “opdat degenen die blijk geven van homoseksuele neigingen, de nodige hulp krijgen om de wil van God in hun leven te begrijpen en volledig te verwezenlijken” (Apostolische Exhortatie *Amoris laetitia*, nr. 250). Dit is een uitnodiging om de projecten en pastorale voorstellen die in dit verband worden gedaan, met gepast onderscheidingsvermogen te evalueren. Daaronder zijn ook zegeningen over verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht. Daarom wordt gevraagd of de Kerk de bevoegdheid heeft haar zegen te geven: dit is de formule die in het *quaesitum* is vervat.

Het antwoord - het *Responsum ad dubium* - vindt uitleg en motivering in de bijgevoegde *toelichting* van de Congregatie voor de Geloofsleer van 22 februari 2021. Met de publicatie daarvan heeft paus Franciscus zelf ingestemd.

De *toelichting* is gebaseerd op het fundamentele en beslissende onderscheid tussen personen en verbintenissen, zodat het negatieve oordeel over de zegening van verbintenissen van personen van hetzelfde geslacht geen oordeel over personen inhoudt.

Mensen boven alles. Van toepassing op hen is - en dit is een point of no return - wat staat in n. 4 van de *Overwegingen betreffende de projecten voor de wettelijke erkenning van verbintenissen tussen homoseksuelen*, opgesteld door dezelfde Congregatie en in herinnering gebracht door de Catechismus van de Katholieke Kerk: "Volgens de leer van de Kerk moeten mannen en vrouwen met homoseksuele neigingen 'worden ontvangen met respect, mededogen en fijngevoeligheid. Elk teken van onrechtvaardige discriminatie ten aanzien van hen moet worden vermeden (2358)." Dit onderricht wordt gememoreerd en bevestigd in de *toelichting*.

Wat de verbintenissen van personen van hetzelfde geslacht betreft, verklaart het antwoord op het *dubium* "elke vorm van zegening die ertoe strekt hun verbintenissen te erkennen, ongeoorloofd." Een ongeoorloofdheid die in de *toelichting* wordt teruggevoerd naar een drievoudige orde van redenen, die onderling samenhangen.

De eerste wordt gegeven door de waarheid en de waarde van de zegeningen. Zij behoren tot de categorie van de *sacramentalia*, die "liturgische handelingen van de Kerk" zijn, die vereisen dat er een overeenstemming is van het leven met wat zij betekenen en voortbrengen. Betekenissen en resultaten van genade die in de *toelichting* beknopt worden uiteengezet. Een zegening ('*bene-dizione*') van een menselijke relatie vereist bijgevolg dat zij wordt geordend om het goede ('*bene*') dat door de zegen wordt uitgesproken ('*detto*') en gegeven, te ontvangen en tot uitdrukking te brengen.

Zo komen wij bij de tweede reden: de orde die iemand geschikt maakt om de gave te ontvangen wordt gegeven door de "plannen van God die in de schepping zijn ingeschreven en ten volle geopenbaard door Christus de Heer." Plannen waaraan "relaties of partnerschappen, ook al zijn ze stabiel, die een seksuele praktijk buiten het huwelijk inhouden" niet beantwoorden, dat wil zeggen "buiten de onverbreekelijke verbintenis van een man en een vrouw, die als zodanig openstaat voor de overdracht van het leven." Dit is het geval bij verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht. Maar het zijn niet alleen zulke verbintenissen die het probleem vormen, alsof het probleem alleen zulke verbintenissen zou zijn, maar elke verbintenis die een seksuele activiteit buiten het huwelijk inhoudt, die vanuit moreel oogpunt ongeoorloofd is, volgens wat het ononderbroken leergezag van de Kerk leert.

Dit impliceert een macht die de Kerk niet heeft, omdat zij niet kan beschikken over Gods plannen, die anders zouden worden verloochend en ontkend. De Kerk is niet de scheidsrechter van die plannen en van de levenswaarheden die zij tot uitdrukking brengen, maar hun trouwe vertolkster en verkondigster.

De derde reden wordt gegeven door de vergissing, waartoe men gemakkelijk kan worden gebracht, om de zegening van verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht gelijk te stellen met die van echtelijke verbintenissen. Vanwege de relatie die de zegeningen van personen hebben met de sacramenten, zou de zegening van dergelijke verbintenissen in zekere zin “een imitatie van of een verwijzing naar analogie van de huwelijkszegen” kunnen zijn, die gegeven wordt aan de man en de vrouw die verenigd zijn in het sacrament van het huwelijk. Dit zou onjuist en misleidend zijn.

Om bovengenoemde redenen “kan de zegening van homoseksuele verbintenissen niet als geoorloofd worden beschouwd.” Een verklaring die op geen enkele wijze afbreuk doet aan de menselijke en christelijke achting die de Kerk heeft voor ieder mens. Zozeer zelfs dat het antwoord op het *dubium* “niet uitsluit dat zegeningen worden verleend aan personen met homoseksuele neigingen, die blijf geven van de wil om te leven in trouw aan de geopenbaarde plannen van God zoals voorgesteld door de kerkelijke leer.”

Vertaling: SRKK